

Zápisnica

z riadneho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a etnické skupiny dňa 29. marca 2010 od 10.00 hod. na Úrade vlády SR, miestnosť č. 004

Prítomní: vid' podľa prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady; Ingrid Lukáčová, Kultúrne združenie občanov rómskej národnosti v Košiciach; Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku; Elena Hrubinová, Moravský kultúrny zväz; Alexander Čumakov, Zväz Rusov na Slovensku, József Berényi, Výbor NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien; Miloš Hason, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Program rokovania:

1. Otvorenie.
2. Privítanie nového člena Rady zastupujúceho srbskú národnostnú menšinu v Rade.
3. Informácia o Správe o priebehu a výsledkoch druhého kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov na Slovensku.
4. Informácia o Správe o činnosti Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity za rok 2009.
5. Informácia o implementácii novely zákona o štátnom jazyku v praxi.
6. Informácia o záveroch medzinárodnej Konferencie o boji proti extrémizmu realizovanej v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015.
7. Rôzne - informácia o pripravovanom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
8. Závery.

Zápis

1. Otvorenie

1/ Zasadnutie otvoril predseda Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „Rada“) a podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny pán Dušan Čaplovič („PPVL“), ktorý privítal všetkých zúčastnených a osobitne nového člena Rady - zástupcu Spolku Srbov na Slovensku, pána Stane Ribiča, čím sa zvýšil počet členov Rady na 13. Členstvo zástupcu srbskej menšiny v Rade vzniklo na základe požiadavky srbskej menšiny a na základe odporúčacích stanovísk Spoločenskovedného ústavu a Historického ústavu Slovenskej akadémie vied, ktoré jednoznačne podporili priznanie statusu národnostnej menšiny pre Srbov žijúcich na Slovensku z historického, vecného i kvantitatívneho hľadiska. Predmetné zmeny v Štatúte Rady boli odsúhlasené aj vládou SR. Pán Ribič, reprezentujúci srbskú menšinu v Rade, je plnoprávnym riadnym členom tohto poradného a koordinačného orgánu vlády SR, v ktorom má legitímnu príležitosť presadzovať a obhajovať potreby príslušníkov srbskej národnostnej menšiny a tiež formovať zásady menšinovej politiky na Slovensku a v tomto mu zaželal veľa úspechov.

2/ Informoval o predchádzajúcom zasadnutí Rady, ktoré sa konalo dňa 10. decembra 2009, kde sa Rada zaoberala Návrhom zásad vlády SR na vykonávanie zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, pričom Rada konsenzuálne

vzala na vedomie predmetný materiál spolu s pripomienkami, ktoré odznali v diskusii a stanoviskami, ktoré boli na pripomienky z diskusie uvedené.

3/ Poskytol informáciu o spoločnom rokovaní so zástupcami Okrúhleho stola Maďarov na Slovensku, Csemadoku a Zväzu maďarských pedagógov na Slovensku, ktoré sa uskutočnilo dňa 9. februára 2010 na Úrade vlády SR.

Na základe záverov predmetného rokovania PPVL listom oslovil podpredsedu vlády a ministra školstva SR Jána Míkolaja v súvislosti s efektívnym vyučovaním slovenského jazyka na školách s vyučovacím jazykom maďarským, detašovanými pracoviskami Metodicko-pedagogických centier a prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča v súvislosti s návrhom Csemadoku vytvoriť podmienky na rozsiahlu odbornú diskusiu vo forme stálej konferencie za účasti expertov v oblasti ľudských práv, resp. predstaviteľov občianskych združení národnostných menšín, ktorí by pripravili prehľad všetkých medzinárodných dokumentov, ratifikovaných Slovenskou republikou a zákonov, resp. právnych predpisov SR o zabezpečení práv príslušníkov národnostných menšín v porovnaní so zámermi platných dokumentov medzinárodných a európskych inštitúcií v tejto oblasti, ako aj s navrhovanou konferenciou pod záštitou prezidenta SR.

Podpredseda vlády a minister školstva SR Ján Míkolaj vo svojej odpovedi uviedol, že Metodicko-pedagogické centrá prešli transformačným procesom, keď v priebehu roka 2009 pribudli k regionálnym pracoviskám v Prešove, Banskej Bystrici, Trenčíne, Bratislave nové regionálne pracoviská v Nitre, Žiline a v Košiciach.

V regionálnych pracoviskách v Trnave, Košiciach a v Nitre pracujú odborníci pre otázky výchovy a vzdelávania škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Pri pomernom zastúpení základných a stredných škôl v jednotlivých samosprávnych krajoch je personálne obsadenie pracovníkov v súčasnej hospodárskej situácii SR podľa vyjadrení podpredsedu vlády a ministra školstva SR dostatočné. V tejto veci bude ešte prebiehať ďalšia komunikácia.

4/ Predstavil program rokovania Rady a vyzval členov Rady k pripomienkovaniu a doplneniu programu.

Pán Ivan Bandurič navrhol doplniť do bodu Rôzne informáciu o stretnutí predstaviteľov národnostných menšín vo Vinici.

2. Privítanie nového člena Rady zastupujúceho srbskú národnostnú menšinu v Rade

Stane Ribič, Spolok Srbov na Slovensku

1/ Uviedol, že pre Srbov žijúcich na Slovensku je veľkou ct'ou a zadosťučineným, že historická prítomnosť Srbov na území Slovenska sa sprítomnila aj členstvom Srbov v Rade.

2/ Vyjadril poďakovanie všetkým, ktorí sa o to pričínili svojím súhlasným stanoviskom. Rovnako vyjadril poďakovanie, že sa prispelo k tomu, aby zástupcovia srbskej menšiny boli prítomní na zasadnutiach Rady ako jej rovnoprávni členovia.

3/ Zdôraznil, že tak ako Srbi v minulých storočiach pozitívne prispeli k zachovaniu cyrilometodského dedičstva a obrany kresťanskej kultúry počas spolužitia v spoločnej Uhorskej vlasti a neskôr v časoch slovenského národného obrodovania, ako aj počas spoločných bojov na frontoch prvej svetovej vojny i počas Slovenského národného povstania, Srbi spoločne prispeli k vzniku súčasnej slobody moderného Slovenska.

4/ Uviedol, že Srbi žijúci v súčasnosti na Slovensku spoločne s ostatnými národnostnými menšinami a etnickými skupinami okrem zachovania svojej identity a kultúrneho dedičstva

predkov aktívne prispievajú k hospodárskemu, kultúrnemu a spoločenskému povzneseniu Slovenskej republiky.

5/ Informoval, že v budúcnosti bude Spolok Srbov na Slovensku informovať a pozývať členov Rady na svoje podujatia a vyjadril presvedčenie, že sa v spolupráci s členmi Rady vytvoria aj spoločné aktivity.

PPVL Dušan Čaplovič

V reakcii na pána Ribiča uviedol, že plne podporuje spoločne organizované podujatia národnostných menšín, kde sa stretnú napríklad rusínska národnostná menšina s ukrajinskou národnostnou menšinou v Kamienke, vo Svidníku a podobne.

3. Informácia o Správe o priebehu a výsledkoch druhého kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov na Slovensku

Veronika Lombardini, riaditeľka odboru ľudských práv, Rady Európy, OBSE a národnostných menšín Ministerstva zahraničných vecí SR

Poskytla informáciu o Správe o priebehu a výsledkoch druhého kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov na Slovensku:

- Slovenská republika predložila RE Druhú implementačnú správu v júli 2008 a následne bola táto správa posudzovaná príslušným výborom expertov.
- Zástupcovia Výboru expertov boli na Slovensku vo februári 2009, kde zisťovali a overovali fakty, ktoré boli uvedené v implementačnej správe a následne na to vypracovali hodnotiacu správu, ktorú v novembri 2009 predložili na rokovanie Výboru ministrov, ktorý túto správu aj s odporúčaniami prijal.
- Správa je informáciou o hodnotiacej správe, ktorá neanalyzuje obsah odporúčaní, ktoré sú obsiahnuté v hodnotiacej správe, ale len informuje a na základe tejto informácie sa budú následne v ďalšom kole monitoringu, ktorý prijatím hodnotiacej správy vo Výbore ministrov začal, musieť jednotlivé rezorty vysporiadať s týmito odporúčaniami.
- Do novembra 2012 je Slovenská republika povinná podať nasledujúcu implementačnú správu. MZV SR bude pripravovať predmetnú implementačnú správu v spolupráci s jednotlivými rezortmi.

Béla Hrubík, Csemadok

1/ Stotožnil sa s odporúčaniami Výboru ministrov Rady Európy. Hranica 20% je podľa jeho vyjadrení príliš obmedzujúca a diskriminačná. V zásade umožňuje používanie menšinového jazyka v úradnom styku len pre tri národnostné menšiny – maďarskú, ukrajinskú a rusínsku a to len pre časť občanov patriacich k týmto komunitám. V prípade nemeckej menšiny umožňuje používanie jazyka len v jednej obci. V prípade rómskeho jazyka je jeho používanie navyše obmedzované rôznymi inými objektívnymi a subjektívnymi okolnosťami. Je pochopiteľná administratívna náročnosť zabezpečenia ústavného práva na používanie menšinového jazyka v úradnom styku a práva na prijímanie a šírenie informácií v menšinovom jazyku. Slovenská republika a jej oficiálni predstavitelia si veľmi zakladajú na tom, že v maximálnej miere podporujú zachovanie identity 13 národnostných menšín, a preto by mali vyvinúť úsilie a prekonať tieto administratívne prekážky.

2/ Poznamenal, že oficiálne stanovisko Slovenskej republiky vo vzťahu k odporúčeniu o hranici 20% je v protiklade so stanoviskom Slovenskej republiky vyžadujúcim viac jazykových práv národnostnej menšiny v Maďarsku. V tejto súvislosti by požadoval, aby Slovenská republika viac podporovala jazykové práva menšín rovnakého typu na Slovensku, ktoré tiež nie sú uspokojivé.

3/ Uviedol, že k ostatným častiam správy mal Csemadok ďalšie pripomienky, ktoré pripravil pán Kálman Petöcz a navrhol, aby stanovisko Csemadoku bolo pripojené k zápisnici.

PPVL Dušan Čaplovič

Zdôraznil, že podľa správ menšinových ombudsmanov v Maďarsku (p. Kaltenbach, p. Kallai) sú národnostné menšiny žijúce v Maďarsku postupne asimilované. V tejto súvislosti nie je možné porovnávať stav na Slovensku so stavom v Maďarsku. Dôraz je potrebné klásť na vzdelávanie. Problémom slovenskej menšiny žijúcej v Maďarsku je aj skutočnosť, že sa nevedia výraznejšie presadiť a ozvať na medzinárodných fórach.

Veronika Lombardini, riaditeľka odboru ľudských práv, Rady Európy, OBSE a národnostných menšín Ministerstva zahraničných vecí SR

Uviedla, že predložená správa nie je analýzou odporúčaní, ale len informatívnou správou. Je potrebné o odporúčaníach diskutovať a toto bude ďalšie pokračovanie procesu v treťom kole monitoringu, kde sa bude môcť otvoriť každá otázka, ktorá je životne dôležitá pre národnostné menšiny na Slovensku.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

1/ Uviedol, že mnohé údaje v správe sú už neaktuálne a dezinformačné pre Poradný orgán Rady Európy. Rusinom je slovenský jazyk veľmi blízky. Rusíni nepotrebujú žiadneho tlmočníka v úradnom styku. V správe sa neuvádza, že rusínske školstvo úplne stagnuje a nevidí dôvod, aby na školách s vyučovacím jazykom slovenským v rusínskych obciach sa nemohli vyučovať výchovné predmety v materinskom rusínskom jazyku. Z uvedeného dôvodu dochádza podľa vyjadrenia p. Banduriča k veľkej asimilácii Rusínov na Slovensku.

2/ Zdôraznil, že pripravil zákon o národnostných menšinách a zákon o financovaní kultúry národnostných menšín, pričom obidva návrhy zákonov boli zaslané na Úrad vlády SR. Navrhol, aby sa uskutočnilo v Bardejove stretnutie predstaviteľov národnostných menšín k niektorým vybraným okruhom problémov.

3/ Uviedol, že ani v jednej obci sa nerozpráva ukrajinským jazykom, ale kodifikovaným rusínskym jazykom. Správa v tejto súvislosti uvádza nepravdivé informácie.

PPVL Dušan Čaplovič

1/ V nadväznosti na vyjadrenie pána Banduriča uviedol, že bolo potrebné reagovať na správu pripomienkami adresovanými Ministerstvu zahraničných vecí SR v rámci pripomienkového konania.

2/ Zdôraznil, že osobitnú pozornosť si zaslúžia menšinové jazyky príslušníkov národnostných menšín, ktorí nemajú materský štát (rómsky a rusínsky jazyk).

Pavol Bogdan, Zväz Rusínov - Ukrajincov Slovenskej republiky

Uviedol, že v správe sa neuvádza, že pred rokom došlo k skráteniu menšinového vysielania Slovenského rozhlasu.

PPVL Dušan Čaplovič

1/ Uviedol, že sa stretol s predstaviteľmi ukrajinskej národnostnej menšiny v Michalovciach, kde sa rokovalo aj o probléme vysielania Slovenského rozhlasu.

2/ Zdôraznil, že pokiaľ bola v rozhlase predchádzajúca Rada SRO táto neurobila konkrétne kroky vo vzťahu ku generálnej riaditeľke Slovenského rozhlasu pani Zemkovej. Teraz prichádza k zmenám v Rade SRO a pravdepodobne dôjde aj k väčšiemu tlaku na generálnu riaditeľku Slovenského rozhlasu, aby tie odporúčania, ktoré odzneli aj na Rade, boli implementované.

4. Informácia o Správe o činnosti Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity za rok 2009

Ľudovít Galbavý, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

Uviedol nasledovné informácie o správe:

- ÚSVRK po spracovaní správy o činnosti úradu požiadal o súhlas PPVL Dušana Čaploviča na predloženie správy na medzirezortné pripomienkové konanie, ktoré už prebehlo.
- Pripomienky, ktoré boli vznesené v rámci pripomienkového konania boli postúpené ÚSVRK a zapracované. Zásadné pripomienky boli zo strany Ministerstva školstva SR, Sekcie ľudských práv a menšín Úradu vlády SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Na základe týchto pripomienok bolo zvolané rozporové konanie, kde boli uvedené pripomienky čiastočne akceptované alebo akceptované.
- Správa je konštatčná a poskytuje zásadné informácie o činnosti ÚSVRK za rok 2009.

PPVL Dušan Čaplovič

Uviedol, že správa bola v elektronickej podobe zaslaná dňa 25.3.2010 členom Rady na pripomienkové konanie. Materiál je konštatčný, informačný o činnosti ÚSVRK, neprináša žiadne uznesenia vo vzťahu k tejto problematike.

5. Informácia o implementácii novely zákona o štátnom jazyku v praxi

Augustín Jozef Lang, štátny tajomník pre menšinové a regionálne kultúry

Požiadal zástupcov Ministerstva kultúry SR o prednesenie stanoviska k tomuto bodu programu.

Elena Kačalová, riaditeľka odboru literatúry, knižnej kultúry a štátneho jazyka, Ministerstvo kultúry SR

Uviedla nasledovné informácie o implementácii novely zákona o štátnom jazyku v praxi:

- táto novela nepriniesla zásadnejšie zmeny v obsahovej náplni zákona;
- najdôležitejšou úlohou novelizácie bolo vytvorenie takých legislatívnych podmienok, ktoré prispievajú k dôslednejšiemu uplatňovaniu povinností vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení zákona o štátnom jazyku;
- na vyhodnotenie implementácie zákona o štátnom jazyku v praxi bude potrebné dlhšie časové obdobie;
- v súčasnosti je však možné konštatovať, že novela zákona prispela k tomu, že sa zákon o štátnom jazyku dostal do povedomia širokej verejnosti ako celospoločensky závažná právna norma;
- od septembra 2009 eviduje Ministerstvo kultúry SR zvýšený záujem právnických a fyzických osôb o informácie súvisiace s uplatňovaním novely zákona o štátnom jazyku;
- zamestnanci odboru štátneho jazyka každodenne poskytujú písomné a ústne konzultácie k právnej úprave používania štátneho jazyka vo verejnom styku, vydávajú stanoviská a poskytujú poradenstvo aj v oblasti jazykovej kultúry;
- žiadosti o informácie sa týkajú reklamných textov, používania anglického jazyka pri označovaní tovaru alebo označovaní prevádzok, používanie českého jazyka v oficiálnych dokumentoch, jazykovej úrovne v elektronických médiách, vyhotovovaní rôznych predpisov v súkromných spoločnostiach, organizovaní výstavných podujatí zo zahraničia, pravidiel používania štátneho jazyka a iných jazykov na konferenciách a iných podujatiach a pod.

- pozitívny vplyv novely zákona o štátnom jazyku sa v súčasnosti prejavuje najmä v oživení záujmu o otázky súvisiace s používaním slovenského jazyka v konkrétnych situáciách verejného života;
- na základe par. 5 ods. 7 zákona o štátnom jazyku vydalo už Ministerstvo kultúry SR v januári 2010 aj prvé záväzné stanovisko k textu pripravovanej štvorjazyčnej pamätnej tabule venovanej sochárovi Vojtechovi Löflerovi v Košiciach;
- v súčasnosti sa na Ministerstve kultúry SR pripravuje interný predpis o podrobnostiach výkonu dohľadu nad zákonom o štátnom jazyku, kde sa podrobnejšie upraví spôsob dohľadovej činnosti;
- od 1. januára 2010, keď nadobudli účinnosť Zásady vlády SR k zákonu o štátnom jazyku Ministerstvo kultúry rieši aj niekoľko podnetov poukazujúcich na porušenie zákona o štátnom jazyku;
- podnety doručené Ministerstvu kultúry SR sa týkali najmä jazykovej úrovne úradných rozhodnutí vydaných obvodnými úradmi, distribúcie dvojjazyčných pozvánok na kultúrne podujatie, na ktorých väčšina textu nebola preložená do štátneho jazyka – napríklad písomnej úradnej komunikácie starostu obce v jazyku národnostnej menšiny s občanmi tejto obce, ktorí nie sú príslušníkmi národnostnej menšiny a nerozumejú tomuto jazyku, inojazyčných plagátov v anglickom jazyku, bezpečnostných informácií v prostriedkoch hromadnej dopravy, kde boli umiestnené iba v nemeckom jazyku, podnet upozorňujúci na nespisovné názvy ulíc, na uverejňovanie článkov v tlačovom orgáne obecného úradu v jazyku národnostnej menšiny, kde nebol zabezpečený preklad do štátneho jazyka;
- vzhľadom na to, že výkon dohľadu nad týmito podnetmi na Ministerstve kultúry SR ešte len prebieha – nie je možné poskytnúť podrobnejšie informácie.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

- 1/ Uviedol, že Rusínska národnostná menšina nemala pripomienky a súhlasila s novelou zákona o štátnom jazyku.
- 2/ Zdôraznil, že v mnohých obciach a mestách sa uvádzajú názvy obchodov v cudzom jazyku.

6. Informácia o záveroch medzinárodnej Konferencie o boji proti extrémizmu realizovanej v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015

Milica Jančulová, generálna riaditeľka Sekcie ľudských práv a menšín Úradu vlády SR

Poskytla informácie o záveroch medzinárodnej Konferencie o boji proti extrémizmu realizovanej v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015:

- konferencia sa uskutočnila v dňoch 23. a 24. marca 2010 v Bratislave;
- konala sa v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 pod záštitou PPVL Dušana Čaploviča a za účasti splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity Ľudovíta Galbavého;
- mala medzinárodnú účasť – pozvanie prijali pán Morten Kjaerum, riaditeľ Agentúry EÚ pre základné práva; pani Isil Gachet, riaditeľka Kancelárie komisára Rady Európy pre ľudské práva; pán Christian Ahlund, predseda Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii;
- predmetom diskusií boli realizované programy boja proti extrémizmu – išlo o skúsenosti zo Slovenska, na konferencii prezentovali svoje stanoviská aj experti z Francúzska, agenti FBI z USA;
- diskutovaná bola potreba vymedzenia samotného pojmu extrémizmu v legislatíve a extrémistické počínanie;

- v rámci záverov konferencie sa účastníci zhodli na tom, že extrémizmus prináša so sebou napätie založené na znevažovaní rozdielnosti, má veľmi negatívny vplyv na spoločnosť, v ktorej následne silnejú xenofóbne nálady aj netolerantné postoje;
- ďalším zo záverov bolo, že proti extrémistickým prejavom je dôležité nielen represívne bojovať, ale aj nachádzať nové preventívne riešenia v podobe pozitívnej osvety, vzdelávania a výchovy k úcte k princípom právneho štátu, ústavným hodnotám, pozitívam mnohokultúrnej a tolerantnej spoločnosti, rovnosti pred zákonom, a pod.;
- problematika extrémizmu nie je izolovaným problémom, ale je to celospoločenský, nadnárodný a medzinárodný fenomén, voči ktorému je potrebné sa postaviť na všetkých úrovniach, systémovo a komplexne zainteresovať do riešenia tohto problému čo najviac subjektov;
- veľmi oceníťné boli príspevky pána Mortena Kjaeruma, ktorý poukázal na výskumy realizované Agentúrou EÚ pre základné práva koncentrované predovšetkým na problematiku rasizmu; pani Isil Gachet uviedla, že extrémizmus úzko súvisí aj s problematikou rasového násillia;
- Sekcia ľudských práv a menšín bude pripravovať závery, ktoré budú k dispozícii aj na webovej stránke sekcie.

7. Rôzne - informácia o pripravovanom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011

Ľudmila Benkovičová, predsedníčka Štatistického úradu SR

Poskytla informácie o pripravovanom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 vo vzťahu k národnosti:

- v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 763 z roku 2008 z 9. júla 2008 sa sčítanie obyvateľov, domov a bytov uskutoční vo všetkých krajinách EÚ v jednom referenčnom termíne, ktorým je rok 2011;
- pri príprave sčítania obyvateľov, domov a bytov na Slovensku sa vychádzalo z uvedeného nariadenia, z požiadaviek na medzinárodnú porovnateľnosť zistených údajov, z pozitívnych skúseností predchádzajúceho sčítania, z požiadaviek na informácie, ktoré majú užívatelia a partneri na Slovensku, z reálnych možností na uskutočnenie tohto zisťovania;
- zisťované údaje umožnia zistiť základné demografické, sociálne a kultúrne charakteristiky obyvateľstva a súčasne aj podmienky na ich bývanie v podrobnej územnej štruktúre;
- na Slovensku je príprava a uskutočňovanie sčítania obyvateľov upravená zákonom č. 263 z 18. júna 2008 o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon stanovuje obsah, rozsah, spôsob vykonávania, určuje rozhodujúci okamih sčítania (polnoc z 20. na 21. mája 2011), určuje kto bude objektom sčítania (ktorí obyvatelia Slovenska a ktorí cudzinci budú objektom sčítania), vymedzuje pôsobnosť ústredných orgánov štátnej správy, obvodných úradov a obcí a vyšších územných celkov, ako aj určuje povinnosti iných osôb v súvislosti so sčítaním a využitím zisťovaných údajov;
- bude sa pracovať s tromi tlačivami – list obyvateľa, bytový list, domový list. V zákone sú priamo ustanovené niektoré pravidlá, ktoré súvisia so zisťovaním údajov problematiky národnostných menšín;
- pri sčítaní je povinný každý obyvateľ poskytnúť požadované údaje v rozsahu, tak ako sú definované v prílohe zákona;
- zber údajov sa uskutoční metódou sebasčítania, kde každý obyvateľ má právo a povinnosť poskytnúť údaje za seba. Prvýkrát v histórii sčítaní sa na Slovensku bude pracovať v liste obyvateľa nielen s printovou podobou listu obyvateľa, ale bude možné aj

elektronické sebasčítanie obyvateľa. Vytvorí sa podmienky na to, aby každý obyvateľ v krajine, ktorý má záujem sčítať sa elektronicky dostal tzv. bezvýznamový identifikátor fyzickej osoby k dispozícii, aby dáta boli anonymné a aby sa mohol sčítať aj elektronickou formou;

- údaje pri sčítaní budú zaznamenávané na sčítacie tlačivá a tieto sa okrem štátneho jazyka vyhotovujú aj v jazyku maďarskom, rómskom, rusínskom a ukrajinskom a to aj v listinnej a v elektronickej forme na základe par. 5 zákona č. 263 z 18. júna 2008 a v elektronickej podobe bude sčítacie tlačivo aj v anglickom jazyku;
- list obyvateľa obsahuje 24 identifikátorov z nich sú tri národnosť, materinský jazyk a najčastejšie používaný jazyk. Okrem toho sa bude zisťovať štátna príslušnosť.
- Všetky tieto dáta sú fakultatívne údaje, čo znamená, že nikto tieto dáta od Slovenska nevyžaduje; Je to iniciatíva Štatistického úradu SR na to, že sa budú tieto údaje zisťovať;
- Podrobnosti o charakteristikách, základných znakoch, štruktúre budú definované v opatreniach, ktoré Štatistický úrad SR vydá v zbierke zákonov.
- Národnosťou budeme rozumieť príslušnosť k národu alebo etnickej skupine. Národnosť detí do 15 rokov sa uvádza podľa rozhodnutia rodičov. Na sčítacom tlačive budú predvyznačené národnosti a etnické skupiny, ktoré sú zastúpené v Rade: slovenská, bulharská, česká, chorvátska, maďarská, moravská, srbská, nemecká, poľská, rómska, rusínska, ruská, ukrajinská, židovská a iná národnosť.
- Údaje o národnosti zapíše každý podľa vlastného rozhodnutia, nikto nemá právo tento zápis meniť, resp. nútiť k zápisu inej národnosti, ako k národnosti ku ktorej sa sčítaná osoba hlási;
- Materinským jazykom sa rozumie reč, ktorou s obyvateľom hovorili rodičia. Ak s obyvateľom hovorili rodičia s viacerými jazykmi uvádza sa reč, ktorou hovorila s obyvateľom matka. Materinská reč nemusí byť zhodná s národnosťou. Národnosť je možné zmeniť pri každom sčítaní, ale materinská reč by mala byť znakom, ktorý sprevádza obyvateľa od narodenia až po smrť; Materinský jazyk: slovenský, český, maďarský, rómsky, bulharský, chorvátsky, poľský, nemecký, rusínsky, ruský, srbský, ukrajinský, jidiš, anglický, francúzsky, španielsky, taliansky, grécky, čínsky, vietnamský, albánsky, arabský a iný.
- Na sčítacom tlačive budú predvyznačené materinské jazyky za všetky národnostné menšiny.
- Najčastejšie používaný jazyk je nový indikátor, ktorý súvisí s tým, že existujú firmy, kde sa hovorí po anglicky a kde je pracovným jazykom angličtina. Najčastejšie používaný jazyk je jazyk, ktorý obyvateľ najčastejšie používa v zamestnaní a v bežnom spoločenskom styku. Rovnako bude predznačený najčastejšie používaný jazyk. Môže byť aj dopísaný.
- Štatistický úrad SR vytvára pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 podmienky na to, aby národnostné menšiny mali rovnaké podmienky resp. možnosti prihlásiť sa k svojej národnosti a k materinskému jazyku; Pre najpočetnejšie národnostné menšiny budú k dispozícii jazykové mutácie sčítacích tlačív.

Pavel Traubner, Kultúrny spolok židovských občanov Slovenska

1/ Zdôraznil, že na Slovensku neexistuje židovská národnosť, ale etnická skupina, resp. židovské etnikum. Aj pri predchádzajúcom sčítaní to bolo zle uvedené, čo spôsobuje zmätočné situácie. Všetci Židia na Slovensku používajú slovenský jazyk a k jidišu sa teda pravdepodobne nikto neprihlási. Izraelčania žijúci na Slovensku používajú hebrejčinu.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

1/ Požiadal v mene všetkých rusínskych organizácií predsedníčku ŠÚ SR, aby mutácia sčítacieho tlačiva nebola v rusínskom jazyku, ale len v slovenskom jazyku pre rusínske obce, pretože azbuku neovládajú Rusíni žijúci do 60-rokov veku.

2/ Uviedol, že následkom ukrajinizácie Rusínov sa takmer 70% Rusínov hlási k slovenskej národnosti.

Ludmila Benkovičová, predsedníčka Štatistického úradu SR

1/ Zdôraznila, že zákon o sčítaní, ktorý pripravoval Štatistický úrad SR nemal vôbec uvedený, v akých jazykových mutáciách budú sčítacie tlačivá vyhotovené. Na parlamentnej pôde prišlo na podnet poslancov z SMK k zmene, kde sa žiadalo, aby bolo explicitne naformulované, v akých jazykových mutáciách majú byť sčítacie tlačivá vytlačené. Zákon bol schválený v NR SR 9. júla 2008. Štatistický úrad si z uvedeného dôvodu nemôže dovoliť porušiť uznesenie parlamentu. Avšak do rusínskych obcí pôjde zvýšený počet slovenských dotazníkov.

2/ Uviedla, že pri jazyku Jidiš sa vychádzalo zo sčítania z roku 2001 a opraví sa to. Národnosťou sa rozumie príslušnosť k národu alebo etnickej skupine – bude to aj vo vysvetlivkách.

3/ Uviedla, že najväčším problémom pri sčítaní je problém s príslušníkmi rómskej národnosti, kde je problém sebahlásenia sa k rómskej menšine.

4/ Navrhla, aby rómska komunita urobila osvetu alebo prípravu na sčítanie, aby sa nezopakovala situácia v roku 2001, kedy sa občania rómskej národnosti prihlásili v menšej miere k svojej menšine.

5/ Ponúkla splnomocnencovi vlády SR pre rómske komunity spoluprácu v tejto veci. Zdôraznila, že etnické dáta sú veľmi citlivé.

PPVL Dušan Čaplovič

Bude potrebné k tomuto pristupovať veľmi citlivo a uskutočniť osvetu k rómskej národnostnej menšine. Bude záležať od rómskej národnostnej menšiny, ako sa zmobilizuje a bude sa hlásiť k národnostnej menšine, s ktorou sa chce identifikovať.

Pavol Bogdan, Zväz Rusínov – Ukrajincov Slovenskej republiky

1/ Požiadal, aby sčítacie tlačivá prekladali odborníci.

2/ Uviedol, že na základe sčítania ľudu v roku 1991 a potom aj v roku 2001 vzniklo rozdelenie národnosti Rusín-Ukrajinec na dve skupiny. Je to rešpektované.

Ludmila Benkovičová, predsedníčka Štatistického úradu SR

V nadväznosti na pána Bogdana uviedla, že sčítacie tlačivá budú prekladať kvalifikovaní odborníci.

Pavel Traubner, Kultúrny spolok židovských občanov Slovenska

Uviedol, že 99% Židov na Slovensku sa hlási k slovenskej národnosti. Položil otázku, či je možné sa prihlásiť aj k slovenskej národnosti aj k židovskej etnicite.

Ludmila Benkovičová, predsedníčka Štatistického úradu SR

V nadväznosti na pána Traubnera uviedla, že to nebude možné.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

Položila otázku, kedy budú sčítacie tlačivá k dispozícii, aby sa mohli odovzdať na veľvyslanectvách.

PPVL Dušan Čaplovič

Uviedol, že osvetu je potrebné zabezpečiť zo strany predstaviteľov národnostných menšín aj vo vzťahu k ostatným národnostným menšinám, aby sa dosiahla legitimita a kvalitné výsledky sčítania.

Ľudmila Benkovičová, predsedníčka Štatistického úradu SR

- 1/ Akékoľvek pripomienky k sčítaniu je potrebné Štatistickému úradu SR zaslať písomne.
- 2/ Tlačivá prešli odbornými expertízami, prešli vnútrorezortným pripomienkovým konaním, v súčasnosti sú na posudzovaní expertov z akademickej pôdy a na posudzovaní niektorých skupín z reálnej praxe.
- 3/ Samotné tlačivá budú odskúšané. Dňa 20. mája 2010 sa začne informačná kampaň.

PPVL Dušan Čaplovič

- 1/ Uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu.
- 2/ Otvoril diskusiu k bodu rôzne.

Pavel Traubner, Kultúrny spolok židovských občanov Slovenska

- 1/ Uviedol, že pred rokom odovzdal požiadavku židovskej komunity k zákonu o pohrebníctve Legislatívnej rade vlády SR, Sekcii ľudských práv a menšín a Ministerstvu spravodlivosti SR v súvislosti s 24 hod. uskutočnením pohrebu. V súčasnosti nevie, či sa táto požiadavka zakomponovala do zákona o pohrebníctve.
- 2/ Zdôraznil, že 14. marca 2010 pred Prezidentským palácom niektorí demonštranti agresívne slovné napádali Židov, ako aj Rómov, a preto je potrebné prebrať niektoré príklady boja proti extrémizmu aj z iných krajín, tak ako boli uvádzané na konferencii o boji proti extrémizmu.

PPVL Dušan Čaplovič

- 1/ V nadväznosti na pána Traubnera uviedol, že Sekcia ľudských práv a menšín ÚV SR sa obráti na kompetentné orgány vo veci zákona o pohrebníctve a následne bude o zisteniach informovať pána Traubnera.
- 2/ Zdôraznil, že v súvislosti so 14. marcom vydal pre médiá svoje stanovisko, v ktorom vo svojom mene, ako aj v mene vlády Slovenskej republiky, potvrdil rozhodné stanovisko vlády SR o nulovej tolerancii k takým hnutiam, myšlienkam, názorom, či jednotlivcom na území Slovenskej republiky, ktoré sú založené na ideológii etnickej nadradenosti, rasovej menejcennosti, neonacizmu a neofašizmu. Zároveň pri tejto príležitosti vyzval na jasné a jednoznačné odmietnutie a potlačenie týchto extrémnych javov v našom stredoeurópskom regióne.

Diskusia k stretnutiu predstaviteľov národnostných menšín vo Vinici

Béla Hrubík, Csemadok

- 1/ Uviedol odpoveď vedúceho Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky pána Milana Čiča ohľadne návrhu Csemadoku na vytvorenie stálej konferencie ako formy širokej odbornej diskusie expertov v problematike ochrany ľudských práv a práv príslušníkov národnostných menšín:
  - odporúča, aby Csemadok v spolupráci s ostatnými národnostnými menšinami vytvorili spoločný balík pripomienok na zmenu legislatívy.
- 2/ Informoval o stretnutí predstaviteľov národnostných menšín, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 22. a 23. marca 2010 vo Vinici:
  - spoločný balík pripomienok bol diskutovaný na predmetnom stretnutí;
  - ďalšie stretnutie sa plánuje v septembri, na ktorom by sa prebrali detaily.
- 3/ Predložil návrh na komplexné riešenie postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín zo stretnutia vo Vinici na pripojenie k zápisnici.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

- 1/ Uviedol, že pripravil návrh zákona o národnostných menšinách a návrh zákona o financovaní kultúry národnostných menšín. Návrhy zaslal na Úrad vlády SR.
- 2/ Odporučil, aby sa na Ministerstve kultúry SR zvolalo stretnutie predstaviteľov národnostných menšín k príprave návrhu zákona o financovaní kultúry národnostných menšín.
- 3/ Zdôraznil, že doterajší dotačný systém na Ministerstve kultúry nie je vyhovujúci a je byrokratický.
- 4/ K stretnutiu vo Vinici zdôraznil, že je proti vyhláseniu, ktoré bolo zverejnené Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky po predmetnom stretnutí, kde je uvedené, že okrúhly stôl viedol pán Kálman Petöcz; taktiež, že na Slovensku chýbajú legislatívne, inštitucionálne a politické záruky, ktoré by zabezpečili všestranný rozvoj národnostných komunít a súčasne, že na Slovensku je potrebné rozlíšiť príslušníkov historických národnostných menšín od prisťahovalcov.

PPVL Dušan Čaplovič

- 1/ Uviedol, že odpoveď pána Čiča nadväzovala na predchádzajúcu komunikáciu PPVL s Kanceláriou prezidenta SR.
- 2/ Zdôraznil, že stretnutie sa malo uskutočniť pod záštitou prezidenta SR, resp. exekutívy a mali sa ho zúčastniť okrem všetkých zástupcov národnostných menšín aj zástupcovia kancelárie prezidenta SR, zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy a ďalších relevantných subjektov.
- 3/ Zdôraznil, že konštatovanie vo Vinici, kde sa účastníci zhodli na tom, že „na Slovensku treba rozlíšiť príslušníkov historických národnostných menšín od prisťahovalcov, prisťahovalci by nemali mať tie isté práva ako národnosti, ktoré na tomto území existujú už niekoľko storočí“ považuje za neseriózne, ktoré navyše nekorešponduje so situáciou na Slovensku a s iniciatívami na úrovni EÚ.
- 4/ Zároveň uviedol, že nie je známe, kto sa za jednotlivé menšiny zúčastnil stretnutia vo Vinici.

8. Závery

1. Rada konsenzuálne vzala na vedomie Informáciu o Správe o priebehu a výsledkoch druhého kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov na Slovensku.
2. Rada konsenzuálne vzala na vedomie Správu o činnosti Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity za rok 2009.
3. Rada konsenzuálne vzala na vedomie informáciu o implementácii novely zákona o štátnom jazyku v praxi.
4. Rada konsenzuálne vzala na vedomie informáciu o záveroch medzinárodnej Konferencie o boji proti extrémizmu realizovanej v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015.
5. Rada konsenzuálne vzala na vedomie informáciu o pripravovanom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011. Rada sa konsenzuálne uzniesla na tom, že do veľkej informačnej kampane, ktorá sa bude realizovať pred sčítaním obyvateľov sa zapoja všetci zástupcovia národnostných menšín.

PPVL Dušan Čaplovič sa na záver rokovania poďakoval všetkým členom a prizvaným zástupcom za účasť a za spoluprácu v Rade a ukončil rokovanie.

Zapísala:

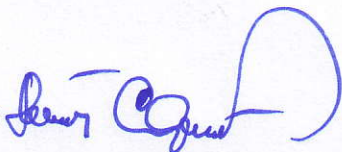
Mgr. Sofia Daskalová
Sekcia ľudských práv a menšín ÚV SR

Za správnosť:

PhDr. Milica Jančulová, PhD.
tajomníčka Rady

Súhlas:

Dušan Čaplovič
predseda Rady a podpredseda vlády SR

Prílohy:

- Návrh na komplexné riešenie postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín
- Návrh zákona o národnostných menšinách a etnických skupinách v Slovenskej republike
- Návrh zákona o financovaní národnostných menšín v Slovenskej republike
- Stanovisko k problému uplatňovania práv rusínskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike